

Spis treści

A. INFORMACJE O KRAJU 23

Historia	23	Ludzie	39
Fakty i liczby	37	Kultura	40
Ustrój, flaga		Sport	45
i hymn	37	Przemysł	48
Klimat	38	Smaki Włoch	49
Flora	39	Związki z Polską	52
Fauna	39	Język	53

B. INFORMACJE PRAKTYCZNE 56

Gdzie i kiedy jechać	56	Ubezpieczenie i zdrowie ..	67
Co zabrać	56	Policja i bezpieczeństwo ..	68
Informacja, mapy,		Komunikacja	69
Internet	57	Noclegi	71
Przekraczanie granicy	57	Gastronomia	72
Dłuższy pobyt	58	Zakupy	73
Podróż	59	Aktywny wypoczynek	73
Dokumenty	64	Poczta	
Placówki dyplomatyczne ..	65	i telekomunikacja	73
Praca	66	Mass media	74
Pieniądze	67	Godziny pracy i święta ..	75

1. RZYM I LACJUM 76

Rzym	77	Castelli Romani	126
Historia	77	Tivoli	127
Przyjazd, orientacja		Między Civitavecchią	
i informacja	84	a Lago Bracciano	128
Komunikacja	85	Północne Lacjum	129
Noclegi	88	Prowincja	
Zwiedzanie	89	Viterbo	129
Gastronomia	122	Prowincja Rieti	133
Informator	124	Południowe Lacjum	135
Okolice Rzymu	125	Cioccaria i okolice	135
Ostia i okolice	125	Wybrzeże	139

2. PIEMONTE 143

Turyn	146	Góry w okolicach Saluzzo	164
Przyjazd, orientacja		– dolina Padu	164
i informacja	147	Na południe od Turynu	166
Komunikacja	150	Bra	166
Noclegi	150	Alba	166
Zwiedzanie	151	Wzgórza Le Langhe	167
Gastronomia	158	Na wschód i na północ	
Rozrywki	158	od Alby	167
Okolice Turynu	160	Asti	167
Na zachód od Turynu	160	Na północ od Asti	
Susa i opactwo		– Basso Monferrato	
Novalesa	161	i Venzolano	169
W górę Val Susa	161	Na północny wschód	
Vialattea	162	od Turynu	170
Południowo-zachodni		Domodossola i okolice ..	170
Piemont	163	Biella	171
Saluzzo i okolice	163	Na północ od Turynu	172

3. VALLE D'AOSTA 173

Val di Gressoney	174	Na północ od Aosty –	
Val d'Ayas – droga		Przełęcz św. Bernarda ..	180
do Champoluc	176	Parco Nazionale	
Valtournenche		del Gran Paradiso	180
i Matterhorn	176	W górę doliny Aosty	
Aosta	177	– z Villeneuve	
		do Prè-Saint-Didier	182

4. LOMBARDIA I JEZIORA 184

Mediolan	188	Vigevano	214
Historia	188	Cremona	214
Przyjazd	192	Mantua	217
Orientacja	193	Okolice Mantui	223
Informacja	193	Lombardia północna	224
Komunikacja	193	Lago d'Orta	225
Noclegi	196	Lago Maggiore	227
Zwiedzanie	197	Lago di Como	230
Gastronomia	208	Valchiavenna i Valtelina ..	237
Rozrywki		Bergamo	239
i życie nocne	210	Okolice Bergamo	243
Okolice Mediolanu	210	Lago Iseo, Franciacorta	
Na południe od Mediolanu		i Valle Camonica	244
– równina Lombardii	211	Brescia	245
Pawia	211	Okolice Brescii	249
Certosa di Pavia	213	Lago di Garda	249

5. TRYDENT-GÓRNA ADYGA 257

Trydent	263	Okolice Cortiny	279
Historia	263	Alleghe i Civetta	281
Orientacja, przyjazd i informacja	264	Bolzano	381
Noclegi	265	Okolice Bolzano	283
Zwiedzanie	265	Dolomity na północny wschód od Bolzano	284
Gastronomia	267	Alpe di Siusi	284
Rozrywki	267	Sciliar i Sasolungo	284
Okolice Trydentu	267	Val Gardena	284
Val Rendena i Val di Sole ..	269	Val Isarco i Val Pusteria	285
Pasmo Lagorai i Dolomity w okolicy San Martino		Bressanone	285
di Castrozza	273	Val Pusteria	286
Valsugana i Langorai	273	Brunico i okolice	286
Imer i Mezzano	273	Parco Naturale Fanes-Sennes-Braies ..	286
Fiera di Primiero	273	Na północ od Val Pusteria	286
San Martino di Castrozza – w okolicach Parco Naturale Paneveggio ..	274	Na północny zachód od Bolzano	287
Na wschód od drogi Trydent-Bolzano:		Merano	287
Dolomity Zachodnie	275	Okolice Merano	287
Val di Fiemme	275	Dorf Tirolo	288
Catinaccio i Gruppo di Sella	276	Passeiertal – na północ od Merano	288
Canazei	277	Val Venosta – na zachód od Merano	289
Viel del Pan	277	Parco Nazionale dello Stelvio	289
Cortina d'Ampezzo	278		

6. LIGURIA 291

Genua	293	Riviera dei Fiori	308
Historia	296	San Remo i okolice	309
Przyjazd, komunikacja, informacja	297	Z San Remo do Genui ..	311
Noclegi	298	Riviera degli Olivi	312
Zwiedzanie	298	Savona	317
Gastronomia	305	Riviera di Levante	318
Rozrywki	306	Golfo del Tigullio i Portofino	320
Okolice Genui	306	W kierunku Cinque Terre	322
Riviera di Ponente	308	Golfo dei Poeti	326

7. WENECJA I WENECJA EUGANEJSKA 330

Wenecja	331	Komunikacja	341
Historia	331	Noclegi	342
Przyjazd	339	Zwiedzanie	343
Informacja	340	Gastronomia	371

Rozrywki i życie nocne ...	373	Vicenza	387
Zakupy	375	Werona	392
Wenecja Euganejska	375	Wschodnia część Wenecji Euganejskiej	400
Z Wenecji do Padwy – kanał Brenta	375	Treviso	400
Padwa	376	Na północ od Treviso	402
Okolice Padwy	383	Vittorio Veneto	403
Ásolo	385	Belluno	404
Villa Barbaro w Masér ...	386		

8. FRIULI-WENECJA JULIJSKA 406

Triest	408	Cmentarze wojenne w okolicach Gorycji ...	418
Noclegi	409	Grado i plaże nad Adriatykiem	418
Zwiedzanie	410	Na północ od Adriatyku ...	419
Okolice Triestu – płaskowyż Carso	413	Akwileja i Palmanova	419
Grotta Gigante	413	Udine	421
i Rupingrande	414	Na wschód od Udine: Cividale del Friuli	424
Strada Vicentina	414	Na zachód od Udine: Codroipo i Pordenone ..	425
Val Rosandra	414	Na północ od Udine: Gemoni i Karnia	426
Wybrzeże Adriatyku – Riwiera Triesteńska	415		
Strada Costiera	415		
Na Północ od Carso – Gorycja i okolice	417		

9. EMILIA-ROMANIA 428

Bolonia	429	Reggio nell'Emilia	445
Historia	429	W górach	446
Przyjazd, orientacja, informacja	429	Parma	447
Komunikacja	430	Na południe od Parmy ...	451
Noclegi	432	W stronę Lombardii	451
Zwiedzanie	432	Romania, Ferrara i delta Padu	452
Gastronomia	438	Z Bolonii nad Adriatyk ...	452
Życie nocne i rozrywki ...	439	Rimini i San Marino	452
Emilia	440	Rawenna	458
Modena	440	Ferrara i delta Padu	464

10. TOSKANIA 470

Florencja	471	Zwiedzanie	478
Historia	471	Gastronomia	494
Orientacja, przyjazd, informacja	474	Okolice Florencji	496
Komunikacja	475	Wschodnia Toskania	499
Noclegi	475	Arezzo	499

Casentino i Valtiberina . . .	503
Cortona	504
Prowincja Siena	506
Siena	506
Okolice Siena	515
San Gimignano	518
Volterra	522
Montepulciano	
i Monte Amiata	525
Piza, Lukka i Versilia	529

Piza	529
Okolice Pizy	537
Lukka	537
Północno-zachodnia	
Toskania	542
Od Livorno	
do granic Lacjum	544
Livorno	545
Elba	546
Prowincja Grosseto	550

11. UMBRIA 554

Perugia, Lago Trasimeno	
i Asyż	556
Perugia	556
Jezioro Trazymeńskie	562
Asyż	564
Gubbio i północna	
Umbria	572

Południowa	
Umbria	575
Orvieto	575
Todi	580
Spoletto	581
Od Gór Sybilińskich	
do Narni	584

C. INDEKS 588

Lista planów i map

1. Plan metra – Rzym	
2. Plan metra – Mediolan	
3. Włochy	2–3
4. Lacjum	78–79
5. Rzym	82–83
6. Centrum Rzymu	86–87
7. Piemont	144–145
8. Turyn	148–149
9. Valle d'Aosta	175
10. Aosta	178
11. Lombardia	186–187
12. Mediolan	190–191
13. Centrum Mediolanu	194–195
14. Cremona	215
15. Mantua	218
16. Bergamo	240
17. Brescia	246
18. Trydent-Górna	
Adyga	258–259
19. Trydent	264
20. Bolzano	282
21. Liguria	292–293
22. Genua	294–295
23. Wenecja	
Euganejska	332–333
24. Wenecja	336–337

25. Wenecja	
– San Marco	352–353
26. Padwa	377
27. Vicenza	388
28. Werona	393
29. Friuli-Wenecja Julijska . . .	407
30. Triest	409
31. Udine	422
32. Emilia-Romania	430–431
33. Bolonia	434–435
34. Modena	441
35. Parma	448
36. Rawenna	459
37. Ferrara	465
38. Toskania	472–473
39. Florencja	476–477
40. Arezzo	501
41. Siena	508–509
42. Piza	530
43. Lukka	538
44. Elba	547
45. Umbria	555
46. Perugia	557
47. Asyż	566–567
48. Orvieto	577
49. Spoleto	582